

הטבעת סירת מחבלים מול חופי צור ספטמבר 1972.

רקע

אש"פ ואירגוני מחבלים נוספים מתמקמים בלבנון לאחר גירושם מירדן בספטמבר 1970, בתוך פתח מוקם אירגון פנימי ספטמבר השחור שאמור לנקום בירדן וכמובן בישראל לאחר סילוקם מירדן.

לבנון הופכת בהדרגה לקן צרעות של ארגוני המחבלים, בסיסים של ארגוני המחבלים מוקמים בשטח לבנון בכול מקום אפשרי לרבות בסיסים ימיים לאורך החוף לצורך אימונים ויציאה לפיגועים.

ביום ה 7 לספטמבר 1972 מקבלת אח"י חנית משימה לאבטח מבצע אחר של דבור או סטי"ל שהיה מיועד להתקיים במפרץ בירות, למיטב זכרוני היה מדובר בהברחת יהודים מלבנון לישראל, יהודים שמקורם בסוריה.

אח"י חנית ללא מפקד קבוע ולכן צורף להפלגה סא"ל אלי רהב שהיה מפל"ג סער 4, ספינות שנמצאו בתהליך בנייה במספנות ישראל.

סגן מפקד הספינה וקצין גנ"ק היה סגן רוני פלג, קצין הנשק סגן אריה גביש גמבש.

אח"י חנית יצאה לים בשעות אחה"צ של ה 7 לספטמבר והפליגה צפון מערב על מנת לעבור את קו רוחב ראש הנקרה בטווח 5-6 מייל.

זכורה לי סקירת המצב של אלי רהב ביציאה לים, אבל לפני כן אקדים ואומר שכול אנשי הצוות היו תחת הרושם הקשה של טבח הספורטאים באולימפיאדת מינכן.

להזכירם בתאריך 5 ו 6 לספטמבר 1972 נרצחו 11 ספורטאים ישראלים שהיו בכפר האולימפי במינכן גרמניה.

מחבלים שהשתייכו לפתח אשף פרצו לכפר ותפסו ספורטאים ישראלים, במהלך האירוע נרצחו 11 ספורטאים ישראלים בדם קר ע"י המחבלים.

התחושות היו קשות, לחלק מאיתנו הזכיר הרצח אירועים קודמים בהיסטוריה של העם היהודי, חוסר האונים של הנרצחים נגע לכולנו.

במסגרת סקירת המצב ביציאה לים ולאחר תדרוך הצוות והגדרת הכוננויות, החליט אלי רהב להזכיר את האירוע במינכן,

בדבריו הזכיר את הרצח תוך שהוא מדגיש את הצורך להיות חזקים ערניים ודרוכים לכול התפתחות במסגרת ההפלגה והמשימות שלנו.

היה מתח גדול בזמן סקירת המצב, אנשי הצוות הבינו את האחריות המוטלת עלינו, אף אחד לא יכול היה לדעת איך תסתיים הפלגה זו.

המבצע במפרץ ביירות הסתיים בשעות הערב המאוחרות בהצלחה והכוחות החלו לרדת לכיוון מפרץ חיפה בדרך הביתה,

אח"י חנית הפליגה לאורך החוף הלבנוני בטווח כ 6 מייל תוך שהיא מאבטחת את תנועת הדבור דרומה.

מזג אוויר נוח מאד, ים שקט מאוד, ים שטוח, לילה חשוך לגמרי, חושך מצריים.

תנאי גילוי טובים מאוד, מכ"מ גילוי מופעל רצוף לגילוי מטרות, מכ"מ בקרת אש במצב מוכן להפעלה.

בשעה 0300 לערך באזור קו רוחב צור בטווח 4000 יארד לערך התגלתה מטרה במכ"מ החיפוש. הייתי קצין המשמרת, הספינה הפליגה במצב עמדות סיוור.

לאחר ביצוע הבדיקות השגרתיות לאימות המטרה ובירור כי אכן מדובר במטרה ולא

בהפרעה או ציפורים דווחה המטרה למפקד אלי רהב.
המפקד פקד על העברת הספינה לעמדות קרב וכניסה לזיהוי המטרה.
לאחר תפיסת עמדות קרב סגרנו לכיוון המטרה על מנת לזהותה.
יצוין כי בתקופה זו לא היו אמצעי הארה משוכללים לסטילים, בשני צידי הגשר היה פנס 30 ס"מ שטווח ההארה שלו היה אולי 100 מטר.
כמו כן החימוש הקל שהיה לספינה מקלע 0.5 אינטש בכול אחד מצדי הגשר ברחבת התורן היה מינימום הכרחי אבל בהחלט לא מספיק ללוחמה בסירות מחבלים.
את המקלע הפעילו 2 חיילים, אחד מבצע ירי, השני טוען מחסניות.
באח"י חנית הייתה מערכת נשק שכללה מכ"מ בקרת אש, 6 טילי גבריאל ב2 מוצבים ותותח 76 מ"מ.

מחשב מערכת הנשק היה מסוג אופ"ן, (אופן פעולה נוסף), היה זה מחשב ניסיוני דיגיטלי שהיווה בסיס למחשבי מעב"ש סער 4.
בתותח 76 מ"מ היו מסודרים פגזים 2 פגזי נפיץ ופגז אחד מסוג פגז קירבה, שאמור להתפוצץ בקרבת המטרה בעיקר כנגד מטוסים.
כאמור, הספינה נכנסה לזיהוי המטרה בעמדות קרב, ההתקרבות למטרה לא שיפרה את היכולת לזהותה כי הלילה היה חשוך מאוד ולכן היינו צריכים להיכנס כמעט לטווח 0 מהמטרה על מנת לזהות במה מדובר.
הכניסה לזיהוי הייתה בדופן שמאל, בטווח של כ 50 מטר פקד מפקד הספינה להדליק את הפנס על מנת לזהות את המטרה.
היות והייתי בגשר הספינה בכניסה לזיהוי ולא במי"ק ראיתי שמיד עם פתיחת אור לבן מהזרקורים נפתחה אש מקלע לעבר הסטי"ל.
ניתנה פקודה למקלע לבצע ירי והוא אכן לחץ על ההדק אולם לא הצליח לתפעל את המקלע.
המפקד הורה לכבות את הזרקור על מנת לא להוות מטרה למחבלים והספינה פתחה טווח מסירת המחבלים.

הסירה הייתה מדגם סירת גומי דומה לזודיאק מרק 3 או מרק 5.
בסירה ישבו כ 4 עד 6 מחבלים חמושים.
אני מעריך שהגישה לזיהוי של הסטי"ל נשמעה למחבלים והיה בידם זמן ואפשרות להתכונן לירי עלינו, ואכן מיד שנפתח אור לבן פתחו המחבלים בירי נק"ל לעברינו, ירי שסימניו התגלו בגשר הספינה, למעשה ירו המחבלים מעל ראשינו.
מיד לאחר שפתחנו טווח ובגלל הים השקט והשובל של הספינה התגלו מספר מטרות שרובן התגלו כהפרעות ולא כמטרות אמיתיות.
המשכנו לחפש את הסירה במכ"מים ולבסוף גילינו, נעלנו על המטרה במכ"מ בקרת אש, הנעילה הייתה טובה והערכתי שזו מטרה אמיתית,
לא ניתן לקבל נתוני תנועה מדויקים במחשב אופן אולם הייתה ודאות גדולה שזו אכן המטרה.

לאור זאת נתן המפקד פקודת העסק ואני שהספקתי להתמקם במי"ק ניהלתי את העסקת המטרה במטחים קצרים 2-3 פגזים ותיקונים לאור פגזי הקירבה שהתפוצצו להערכת קרוב למטרה.
לאחר כ 20-10 פגזים דיווח המכוון על פיצוץ גדול והמטרה נעלמה מצג מכם בקרת אש ומצג מכם החיפוש.

לא היינו בטוחים שאכן פגענו במטרה, המשכנו לחפש במכ"מים ובעין, השחר הפציע והתקרבו לחוף צור למקרה שהמטרה ברחה לצור,
מפקדת חיל הים הזניקה סטייל נוסף, אחי חרב, לסייע בחיפושים אולם ללא הועיל.
לאחר מספר שעות נצטוונו לחזור לנמל חיפה.

הדבור המשיך כמובן לנמל ולא התעכב בגלל התקלות זו. לאחר מספר ימים, למיטב זכרוני ביום השני של ראש השנה 9 לספטמבר, קיבלנו הודעה ממפקדת חיל הים כי ידיעות מודיעין מאשרות מאמתות את העובדה שהטבענו את סירת המחבלים, למיטב זכרוני אחד המחבלים הגיע לחוף בשחייה והשאר טבעו. נלמדו לקחים בשיטת לאחר התקלות זו, לקחים שטובים עד היום, 1. נוסף מקלע 20 מ"מ במקום מוצב טילי גבריאלי. 2. נוסף זרקאור רב עוצמה, קסנון המאיר לטווחים גדולים עד 1000 מטר. 3. מספרי 2 במקלעים הצטיידו בנק"ל, 4. שוכללה מערכת הנשק לפגיעה גם בסירות קטנות במידת הצורך. 5. נוספו שכפ"צ לכול אנשי הצוות שנמצאים חשופים בגשר ובמקלעים. 6. נכתבו נהלים לכול המחלקות ללוחמה בפח"ע אין ספק כי התקלות זו היוותה עבור שייטת 3 אירוע מכונן, היא המחישה את החשיבות של היערכות והתארגנות הספינה לאיומים קונקרטיים מבחינת חימוש נשק ועוד.

הלקח שלי כקצין נשק היה כי לכול יציאה לים יש להתארגן כאילו תהיה התקלות, קרב, או אירוע בו יידרשו יכולות הסטיל. לקח זה יישמתי בפיקוד על ספינות הטילים שפיקדתי: 'סופה', 'קשת', 'ועליה'.

אריה גביש